

MUNKÁS

Választások után — Székház felavatás az acélgyárban — Tervgazdaság szervei a Szovjetunióban — Kötelező kirakati árak — Vasúti szemle — Burgonyaszállítás Salgótarjánba — Firdelmény — Pártélet — Sport.

DEMOKRATIKUS HETILAP I. évfolyam. 39. szám.

Salgótarján, 1945. november 17

Megjelenik minden szombaton

Ára 120 — P

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Hunyadi-utca

A választások után

1945. november 4-e a magyar történelem egyik legjelentősebb dátuma lesz mindenkor a nagy háború után. Főszőr nyílt rá alkalom, hogy egy legszélesebb alapokon nyugvó választási törvény segítségével a magyar nép milliói, férfiak és nők egyképpen, testszűk szerint arra a pártra szavazzanak, amelyre szívük és elméjük szerint szavazni óhajtanak és ezzel megvelekedjék ugyanazt, amit a kontinens érettebb népei már évtizedek óta megtettek: maguk választották meg államformájukat és kormányukat.

Ezzel a demokratikus választással Magyarország állami életének szerkezete hasonló lett a nagy nyugati demokráciákéhoz és a népakarat olyan megnyilvánulása vált lehetővé, mint a Szovjetunióban, Csehszlovákiában, Jugoszláviában és Európa többi országában. Ez ennek a választásnak a történelmi jelentősége.

A választások tényleges eredménye a beloldali politikai gondolatnak a magyar nép körében bekövetkezett nagy megerősödését mutatja. A mandátumok megosztásánál figyelembe kell venni, hogy ebben az országban a szabad, baloldali gondolatot üldözték, elnyomták, a néptömegeket megfélemlítették, bántották és minden módon elidegenítették a demokratikus gondolkodástól, a szabadságvágytól. És mindezek ellenére ebben az országban, ahol egy évvel ezelőtt történelmünk legszörnyűbb torzképei, a véres zsarnokság és politikai kalandorok ültek, gyilkos uralma tombolt, a Magyar Kommunista Párt kerek 800 000 szavazatot kapott és 70 képviselőt küldhet be az új magyar nemzetgyűlés ülésébe. — Ha ehhez a számból hozzávesszük a Szociáldemokrata testvérpárt 69, valamint a mezőgazdasági proletáriátus radikális baloldali pártjának, a Nemzeti Parasztpártnak a 23 mandátumát, akkor a kifejezetten baloldali pártok elnyerték az összes mandátumok 40 százalékát.

Mivel a Kisgazdapárt tömegeinek egy jelentékeny része is demokratikus gondolkodású egyénenként adódik, nyugodtak lehetünk abban, hogy Magyarországon a demokrácia alapjai a lelkekben is megszilárdultak és a meg számlálhatatlan gazdasági nehézség ellenére is a demokrácia nem tulajdonosan hosszú idő múlva a fölét és igazi szabadság áldását fogja hozni ennek a népnek. De természetesen addig még igen igen kemény munka és sok-sok áldozatvállalásra van szükség. Minden réteg áldozatvállalására. Munkára, nélkülözésre, lemondásra, tanulásra és kitartó erőfeszítésre.

A feladatok nagysága a koalíciós kormányzás fenntartását kívánja meg. A pártok közös erőfeszítése éppoly elengedhetetlen feltétele a végleges kormány munkájának, mint volt az ideiglenes kormányoknak.

Az új magyar kormány nehézségei példátlanok: gazdasági életünk

Salgótarján a Kommunista Párt bástyája

A november 4-én megtartott első szabad magyar országos nemzetgyűlési képviselőválasztáson a salgótarjáni ipari medence a Magyar Kommunista Párt egyik legszilárdabb pillérének bizonyult. Az országnak ez az egyik legfontosabb ipari csomópontja, proletárvárosa, a számtalan nehézség ellenére is hű maradt a Kommunista Párthoz és 65 százalékos többséget biztosított neki.

A salgótarjáni szavazások teljes rendben folytak és sehol sem került sor rendzavarásra. Fegyelmezetten és nyugodtan telt el november 4-e és az esti órákban az egyes szavazókörtetekben gyorsan megkezdtek a szavazatok összeszámlálását. A körponti összeíró bizottság a városbázis tartózkodott és percenként telefonösszejelentést keresett az egyes körzetekkel, hogy a részeredmények iránt érdeklődjenek. Tíz óra tájban már a Kommunista Párt nagyarányú helyi győzelme látszott valószínűnek, mert a „legveszedelmesebb” körzetek szavazati eredményei akkor már biztosak voltak és még azok is a párt elég imponáló fölénnyel mutatták.

A városbázis november 4-én este felzavart hangyabolyhoz volt hasonló. Nagy izgalom látszott meg az elvtársakon és a választási részeredmények feldolgozásával elfoglalt tisztviselőknél. Percenként újabb számok röpködtek a levegőben, mindenki tudott valami újat és mindenki kitalált valamit. A szélsőséges optimizmusból indokolatlan pesszimizmusba csapott át időnkint a bangulat. Éjtékor már nyilvánvaló volt, hogy a salgótarjáni munkásság és a város tisztviselői karának legfőbbje, valamint a kisiparosság egy része a Kommunista Pártra adta le szavazatát és ezzel az országban is példa nélkül álló győzelemhez segítettek a pártot. A végleges statisztikai adatok elkészítése nagyban folyt, amikor rejtélyes telefonértesítések útján az izgatott elvtársak értesülést szereztek egyes vidéki részeredményekről. Ekkor hol felderült a tekintetük, hol elszomorodtak a Kisgazdapárt egyes vidéki körzetekben elért nagy eredményei fölött. Na de minden rossz hírt ellensúlyozott Salgótarján demokratikus választó polgársága.

Ha az egyes salgótarjáni körzeti eredményeket vizsgáljuk, akkor meg kell állapítanunk, hogy a Kommunista Párt valamennyi körzetben többséghez jutott. A legtöbb helyen abszolút többség volt, néhány körzetben csupán számbeli többséget szerzett, míg a szavazatok viszonylag nagy számát szerezte meg a Szociáldemokrata Párt és Kisgazda Párt.

A párt számára a legrosszabb eredmény a 11 számú körzetben volt, ahol a szavazatok 33,25 százalékát szerezte meg. Ez a körzet az Újtelep választóit foglalta magában, nagyobb részt tisztviselőket, nyugdíjasokat, villatulajdonosokat. A Kisgazda Párt a vá-

rosnak ebben a körzetében volt a leg-erősebb.

A szavazatok számából megállapítható, hogy Salgótarján választóinak nagy többsége eleget tett állampolgári kötelezettségének. — Leadtak összesen 10 809 szavazatot. Ebből a Kommunista Pártra esett 7 097 szavazat, 65,66 százalék. A többi szavazat megosztása a következő volt: Szociáldemokrata Párt 1970, Független Kisgazda Párt 1486, Nemzeti Paraszt Párt 63, Polgári Demokrata Párt 139.

Az egyes körzetek szavazatainak megosztását feltüntető táblázatunkat a jövő számunkban közöljük.

A Magyar Kommunista Párt székházának felavatása az acélgyárban

1945. október 28-án, ez a szürke hétköznap jelentőségteljes az acélgyári Kommunista Párt üzemi pártszervezetének életében.

Erre kapott bölcsőt, hajlékot, a minden becsületes magyar és egyáltalán acélgyári dolgozó mozgalmát: a Kommunista Párt. Bölcsőt kapott, hogy onnan elinduljon az új élet útjain, hajlékot, hogy menedéket adjon a huszonöt éves elnyomás és üldözés szenvedőinek.

Erre az alkalomra összejöttek a régi és az új harcosok; szívükben a régi szenvedés új küzdelmet hevítő lángjával. Boross, Gáspár, Rusnyák, Havacska, Szóó, Paly és a bizalmi elvtársak mindegyikének arcáról leolvasható volt: huszonöt éve vártuk ezt a napot s most mondhatjuk, érdemes volt.

Gyönyörű párt helyiség kárpótolta őket mindenért!

A múlt rendszer — a dolgozó munkásság és a jobb sorsra érdemes haladó értelmiség által annyira megközeleltetetlen — fellegvára, az acélgyári „Tiszti Casinó” épületén a csillagos lobogó merev alakja mutat az égre. Oja, ahonnan huszonöt éven át megpróbáltatásként a szenvedés és a mellőzés áradata zúdult le ránk, hogy azután a leszálló szabadság és igazságosság fénye minél dicsőségesebben ragyogjon. A pártjelvény olyan szilárdan és megingatlatlanul áll, mintba pontot és egyúttal felkiáltójelet tett volna arra, ami elmúlt. Pontot, hogy ami huszonöt évig volt, az már elmúlt, felkiáltójelet, hogy soha többé meg ne ismétlődjen!

A lehukott „világ” földi maradványának az új rend, az új eszme által újjáépített falain a földgolyó a vörös

indítása és az infláció megszüntetése mellett a demokratikus átnevelést végre kell hajtani, hogy a felnövő ifjúság többé ne vállalhassék a reakció bábujává. Erélyes, demokratikus belpolitikával, az Egyesült Nemzetek mind egyike felé irányuló baráti külpolitikával meg kell és meg lehet a jövő boldog Magyarországnak alapjait vetni. R. I.

rosnak ebben a körzetében volt a leg-erősebb.

A szavazatok számából megállapítható, hogy Salgótarján választóinak nagy többsége eleget tett állampolgári kötelezettségének. — Leadtak összesen 10 809 szavazatot. Ebből a Kommunista Pártra esett 7 097 szavazat, 65,66 százalék. A többi szavazat megosztása a következő volt: Szociáldemokrata Párt 1970, Független Kisgazda Párt 1486, Nemzeti Paraszt Párt 63, Polgári Demokrata Párt 139.

Az egyes körzetek szavazatainak megosztását feltüntető táblázatunkat a jövő számunkban közöljük.

csillaggal, felette az ökölboszorúó kézzel és „Világ proletárjai egyesüljétek” felirattal hirdeti a világszabadságot. A munka szimbólumai: a tüzes vasat kovácsoló munkás, a vető paraszt és az értelmiség jelképei; vonalzó, körző, könyv, toll, — mindezek felra festve — jelentik, hogy a Kommunista Párt nem zár ki sorából senkit, a Kommunista Párt mindenkié, munkásé, paraszté és értelmiségé. Minden becsületes dolgozóé aki szorgalmas munkájával részt akar venni ennek az országnak újjáépítésében.

Az átadási ünnepséget az acélgyári zenekar egy induló eljátszásával nyitja meg, majd megjelenik ezután Salgótarján orosz katonai parancsnoka: Antjipov kapitány, kíséretével.

Juhász Ferenc üzemi pártszervezeti titkár felkérésére a jelenlevők eléneklik a III. Internacionálét s ezután Juhász elvtárs üdvözi a városparancsnokot, Gáspár századost, Boros elvtársat, az üzemi bizottság elnökét, az üzemi bizottsági tagokat, a szakszervezet részéről megjelenteket és minden egyes kommunista párttagot.

Megköszöni az üzemi bizottságnak, hogy sikerült ezt a szép helyiséget a párt részére kieszközölni, köszöni Vetró elvtársnak és munkatársainak a terem művészi kivitelezésének érdekében tett — fáradságot nem ismerő munkáját.

„Ez a terem hivatal legyen arra, hogy minden egyes elvtársunk második otthona legyen” — hangzott Juhász elvtárs — „Itt mindenkinél módja lesz tanulni, tudását fejleszteni. Ezeket a könyveket, amiket itt találunk, a múltban nem olvashattuk, mert akkor még börtön járt érte; most azonban már nem, mert szabadok vagyunk.”

A szabadságot, amit a dicső Vörös Hadsereg hozott nekünk, nem fogjuk soha többé kiengedni a kezünk közül.

„Azt mondják, Kelet felé orientálódunk. Elvtársak, ez természetes is. Hiszen mi is keleti nép vagyunk. Mi csak keleti demokráciát akarunk, népi demokráciát! Mi a demokrácia útjára akarunk lépni” — mondotta rövid beszédében a párttitkár. Ennek végeztével, befejezésül éltette az új, demokra-

Művészeti Munkásfőiskola

A november 4 én lezajlott választások eredménye imponáló módon bebizonyította városunk munkás jellegét. Az országban egyetlen város sem dicselkedhet ily nagyarányú munkásszavazatokkal. Alig telt el két hét a városunkra s annak környékére ismét felelőleg az egész ország mert ismét egyedülálló teljesítményt nyújt a munkásság. Ugyanis a salgótarjáni Munkás Kultúrszövetség keretén belül megalakult a Művészeti Munkásfőiskola. A Munkás Művésztelep részére Baglyas-alján otthont adtak, működésének anyagi feltételei biztosítottak. S mindent kik hívták életre, kik tették lehetővé? — a munkáskultúra lelkes rajongói és apostolai, kik nem riadtak vissza az akadályoktól, a város üzeminek megértő támogatásával megteremtették azt a munkás intézményt mely egyedülálló országunkban.

Mi a célja és rendeltetése a Művészeti Munkásfőiskolának? Felkutatni, felkarolni, továbbfejleszteni a munkásság körében szép számban található rajz-festő- és szobrász tehetségeket nemre és korra való tekintet nélkül, szakavatott vezetéssel, irányítással megmenteni a veszendő értékeket a magyar kultúra számára. Gyönyörű kultúr misszió ez. Büszkék lehetünk rá, hogy országos viszonylatban mi vagyunk a kezdeményezők ezen a téren. Nehéz, rögzös lesz az út, de a cél mindenért kárpótol.

Ezton is felkérünk mindenkit korra és nemre való tekintet nélkül, jelentkezzen a Művészeti Munkásfőiskolára. Természetesen csak azok jöhetnek számításba a jelentkezésnél, kik rajz-, festő-, vagy szobrászati képességgel rendelkeznek oly mértékben, hogy az komoly alapot nyújthat a továbbképzésre. Jelentkezni e célból az egyes üzemek MADISZ vezetőségénél, valamint a MADISZ központi vezetőségénél lehet.

A magunk részéről a kultúra iránti meleg szeretettel köszöntjük a Művészeti Munkásfőiskolát, kívánjuk, hogy váltsa valóra mindazokat a célokat, melyeket a lelkes vezetők maguk elé tűztek.

A bányászok és ipari munkások a magyar gazdatól várják a kenyert!

Meghívó.

A Salgótarjáni Takarékpénztár t. részvényesei van szerencsénk az 1945 évi november hó 22-én délelőtt fél 10 órakor az intézet helyiségében tartandó, 3100 M. E sz. érendelet alapján, a M. Pénzügyminiszter által 61.523—1945. IV. a.-szám alatt engedélyezett

rendkívüli közgyűlésére

lisztelettel meghívai.
Tárgysorozat:
1. A rendkívüli közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére két részvényes kijelölése.
2. Lemondott igazgatósági tagok helyett új igazgatósági tagok választása.
3. Lemondott felügyelőbizottsági tagok helyett új felügyelőbizottsági tagok választása.
Salgótarján, 1945. nov. 8 án.

Az Igazgatóság

A gyűlésen szavazati jogot az alapszabályok 47 §-a értelmében csak azon részvényes gyakorolhat, aki részvényét 3 nappal a közgyűlés előtt az intézet pénztáránál letétbe helyezte.

Szerkesztőségi órák

mindennap 3—6 ig.

SALGÓTARJÁN MEGYEI VÁROS POLGÁRMESTERI HIVATALÁTÓL

12 697/1945. szám.

Tárgy: Rendkívüli épületjavítási hozzájárulási alapnak a vidéki városokra való kiterjesztése tárgyában.

Hirdetmény!

Az ujjáépítési miniszter 28 260/1945. U. M. számú rendeletével a vidéki városokban szükséges helyreállítási munkálatok elvégzésének biztosítására a rendkívüli épületjavítási hozzájárulási költség kivetését, illetve fizetését Salgótarján megyei városra is kiterjesztette.

A fentemlített alaphoz való hozzájárulást 1945 évi október hó 1. napjától 1947 évi július hó 31. napjáig terjedő időre az épületek tulajdonosainak és bérlióinek kell fizetniük.

Ebben a tekintetben a lakás, vagy üzlet céljára használt épületek (épületrészek) után abban az esetben is hozzájárulást kell fizetni, ha az épület (épületrész) a házadóra vonatkozó törvényes rendelkezések szerint egyébként állandóan vagy ideiglenesen mentes a házadó alól. Az épület tulajdonosa, illetőleg az, aki az épülettel rendelkezni jogosult, a fentemlített alaphoz való hozzájárulást akként köteles teljesíteni, hogy minden hónapban az egész épület után az 1945. évi szept. 1. napján irányadó bérek alapulvételével

vel kiszámított nyersbérjövedelem 75 százalékát, ideiglenes adómentesség esetében 60 százalékát, rendkívüli adómentesség esetében 50 százalékát a városi adóhivatalhoz beszolgáltatja.

A bérlió pedig az alaphoz való hozzájárulást akként köteles teljesíteni, hogy az 1939. évi szeptember hó 1. napjához igazodva rögzített bér (régli bér) esetében:

a) lakás után az 1945. szept. 1. én irányadó bérszám 100 százalékát, ha a lakás 3 szobás, vagy annál kisebb, 200 százalékát, ha a lakás négy, vagy öt szobás és 300 százalékát, ha a lakás hat szobás, vagy annál nagyobb;

b) üzlet, üzem és irodahelyiség után a bérszám 400 százalékát köteles a háztulajdonosoknak beszolgáltatni. Abban az esetben, ha a bérlió a lakás, vagy helyiség után nem a fentemlített költött bért, hanem a bérszámegében a bérbeadó és a bérlió szabadon egyeztet meg (u. n. szabadbér) az ilyen bérlió a hozzájárulást a következő táblázat szerint köteles teljesíteni:

A BÉRLŐ HOZZÁJÁRULÁSÁNAK ÖSSZEGE UGYNEVEZETT SZABAD BÉR ESETÉBEN A BÉRSZÁMHEZ VISZONYÍTVA				
ha az épület használatba vétele	Lakás után			üzlet-, üzem- és irodahelyiség után
	ha 3 szobás vagy annál kisebb	ha 4, vagy 5 szobás	ha 6 szobás vagy annál nagyobb	
	%	%	%	%
1941 előtt történt	80	160	240	320
1941-ben történt	65	130	195	260
1942-ben történt	50	100	150	200
1943-ban történt	40	80	120	160
1944-ben, vagy később történt	25	50	75	100

A tulajdonos köteles kiszámítani, hogy a saját és a bérliók hozzájárulása címén az egyes hónapokban milyen összeget kell fentírt rendelet értelmében a városi adóhivatalhoz befizetni. A hozzájárulás összegének kiszámításáról a háztulajdonos két azonos példányban szerkesztendő ki számítási jegyzék egyik példányának bemutatása mellett a hónap 15 napjáig kell befizetni a hozzájárulás összegét.

Amennyiben a tulajdonos, illetőleg a bérlió a hozzájárulást a hozzá intézett felhívásban kitűzött határidőn

belül sem fizetné be, az tőle — újabb felhívás nélkül — kizadók módjára a késedelmi kamatokkal együtt végrehajtás útján lesz behajlítva.

Egyben közlöm, hogy a szükséges őrlelap nyomtatványok megrendelés alatt vannak, azok kiadásának időpontjáról a háztulajdonosokat dobszó útján fogom értesíteni.

Salgótarján, 1945. nov. 2.

Polgármester helyett:
Versényi Lajos
v. tanácsnok.

Értesítés Dr. Horváth Loránd ügyvédi irodáját Salgótarján, Losonci-utca 28. szám alatt megnevitotta.

Írógép, varrógép, kerékpár és az összes speciális mérőműszerek szakszerű javító műhelye.
Maurer József, műszerész mechanikus mester. — Fő-út 100.

Halló! Figyelem! Halló!

Erzsébet utca 1. szám alatt (Spitberger-ház) **megnyilt**
BOLYKY LÁSZLÓ
url, női divat, rőtös, rövid és játéka-
áru üzlete.
Katonai és rendőr egyenruha felszerelési dolgok. Iskola sapkák, pajzsok és paszományok.
Mindenkit szeretettel vár.

Jelentsd fel az árdágító spekulánst!

KERÉKPÁRT elcserélnék **MALACÉRT!**
Cím a kiadóhivatalban.

Közgyűlési meghívó.

A Zagyvapálfalvai „Hangya” Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezet 1945. december 2 án (határozatképtelenség esetén december 9.én) délután 3 órakor a római, katb. iskolában

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a tagok az alapszabály értelmében meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. Igazgatóság választása.
2. Felügyelőbizottság választása.
3. Indítványok, melyek a közgyűlés megtartása előtt 8 nappal az igazgatósághoz nyújtandók be.

Igazgatóság.

Házasság. Mlinárcsik Valéria és Dombóvári János nov. hó 3-án, Etesen, házasságot kötöttek. (Minden küön értesítés helyett.)

A „HONSz” salgótarjáni csoportjától.
43—1945 sz.

Hirdetmény.

A Hadirokkantak, Hadiözvegyek és Hadiárvak Országos Szövetsége, „HONSz” salgótarjáni csoportja, folyó év november 25-én, vasárnap délután 3 órakor, a városbára tanácstermében tartja az 1944-45. évi közgyűlést.

A közgyűlés a hadigondozottak évek óta elmaradt közgyűléseit pótoló nagy seregszemle. Felbivunk minden hadirokkantat, hadiözvegycet és hadiárvt, tartsa kötelességének az érdekképviselet munkájába való bekapcsolódását. A közgyűlésen az Országos Központ kiküldöttje is tájékoztatót ad. Bajtárs! Szeretettel hívunk, jöjji és állj be sorainkba!

2 Az elnökség.

Párthírek

A november 20 iki helybeli pártnapok előadóinak névsora:
Pártbázisban 5 órakor. Orosz János és Botos.

Acélgvár, 6 órakor, Müller.
Úveggyár, 6 órakor, Cserháti.
Gépgyár, 2 órakor, Ociel.
Bánya, 5 órakor, Blánár.
Forgács, 5 órakor, Marek.
Somlyó, 5 órakor, Gricz.

November 23 án.
Baglyas, 6 órakor, Bogár.
Zagyvapálfalva, 6 órakor, Jakab.
Saigó, 6 órakor, Básti és Selmecci.

November 18-án, vidéken:
Karancsalja: Boros Antal és Pálné Lapujtó; Fazekas és Surányi E.
Karancskeszti: Megyebázi, Récz.
Somogykőfalva: Németh Gyula.
Vizválasztó: Alica János
Kazár: Sztankovics István és Gátszeginé.
Rónabánya: Takács és Csányi.
Etes: Verbóczki és Treszkony A.
Albertakna: Kalas Z. és Kosárné.
Karancsberény: Egner, Sugárné.
A pártnap látogatása tagoknak kötelező. Vendégeket szívesen látunk.

SPORT

A sorozatosan balszerencsével küzdő SBTC ismét vereséget szenvedett.
Kispest—SBTC 3:2
Reméljük, a balszerencse-sorozatokat véget érnek egyszer és a vasárnap Vasas elleni mérkőzésen a tudás mellett a szerencse is a Stócé mellé áll.

F. szerkesztő: REINER ISTVÁN
F. kiadó: DR. VASS GYULA
Nyomatott Vég Kálmán könyvnyomdájában Salgótarján, Fő-utca 66 szám.